

GREATER COPENHAGEN

Mottagare
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
LI2023/02926
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.transport.remissvar@regeringskansliet.se (kopia)

10 oktober 2023

Yttrande kring förslag till lag om tillfälliga förbud att transportera personer utan giltiga identitetshandlingar till Sverige

Bakgrund

Den 18 juli 2023 lämnade regeringen förslag till lag om tillfälliga förbud att transportera personer utan giltiga identitetshandlingar till Sverige. De föreskrifter som föreslås vidtas med stöd av den föreslagna lagen begränsas till högst sex månader.

Föreskrifter meddelas endast om:

1. det på grund av migrationssituationen har uppkommit en allvarlig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet, och
2. föreskrifterna behövs för att underlätta för viktiga samhällsfunktioner att fullgöra sina uppgifter.

Giltighetstiden kan förlängas med sex månader i taget, så länge faran kvarstår.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 mars 2024.

Sammanfattning

Greater Copenhagen avstyrker förslaget till lagstiftning kring tillfälliga förbud att transportera personer utan giltiga identitetshandlingar till Sverige. De förslag till ID-kontroller som enligt förslaget skulle åläggas kollektivtrafiktransportörer kommer i Greater Copenhagen drabba kollektivtrafikresenärer, tågtransportörer, näringsliv och samhället i stort. De ekonomiska effekterna blir stora och den sociala skadan betydande.

Enorm påverkan på trafiken

Trafikinfrastuktursystemet i Greater Copenhagen är tätt sammanlänkat på båda sidor den dansk-svenska gränsen. En ändring av tågtidtabeller som en direkt följd av de kontroller som åläggs kollektivtrafiktransportörerna får stora

GREATER COPENHAGEN

konsekvenser även för regional- och i vissa fall fjärrtågtrafik i Danmark. Resttiden mellan CPH Airport och Hyllie station skulle i ett svep fördubblas, om ID-kontrollen tvingas genomföras på det sätt som tidigare varit nödvändigt. Utöver detta kommer en dubbelkontroll av passagerare ske, då polisens gränskontroll på Hyllie station fortsatt handhavs.

De pendlare som under perioden med ID-kontroller införda 4 januari 2016 reste över sundet med Öresundståg använde totalt 6 600 fler timmar per dag på att ta sig till Sverige jämfört med situationen innan kontrollerna infördes.

Ekonomiska effekter och effekter på det sydsvenska samhället

Tidigare studier av de ID-kontroller som infördes 4 januari 2016 visar att även de ekonomiska effekterna av en sådan kontroll får stora effekter. Enligt en studie vid Lunds universitet på uppdrag av Sydsvenska industri- och handelskammaren kostade gränskontrollerna cirka 1,5 miljarder SEK per år. En del av detta slår igenom som bortfallna skatteintäkter för region, kommun och stat.

Med anledning av ovan avstyrker Greater Copenhagen förslaget till lagstiftning om tillfälliga förbud att transportera personer utan giltiga identitetshandlingar till Sverige.

Ur Länsstyrelsens redovisning till Justitiedepartementet den 23 augusti 2016, av myndighetens utvärderingar av effekter av tillämpningen av förordning om vissa identitetskontroller går att läsa:

/.../Den dansk-svenska arbetsmarknaden för arbetskraft som är hänvisad till kollektivtrafik har minskat sedan id- och gränskontrollerna infördes. 322 000 respektive 193 000 färre danska jobb kan nås med en pendlingstid på upp till en timme från Malmö C respektive Lund C. Detta är särskilt ett svenskt dilemma eftersom 93 procent av den totala arbetspendlingen över Öresund sker från Sverige till Danmark. /.../

/.../Tillgängligheten till Köpenhamn och Köpenhamns flygplats Kastrup är viktig för den regionala utvecklingen i Skåne. Id- och gränskontrollerna skapar osäkerhet kring framtida etableringar, investeringar och rekryteringar. Sedan Öresundsbron invigdes har det etablerats fler än 50 huvudkontor/specialistkontor i Malmö med sammanlagt omkring 4000 anställda. Satsningar som European Spallation Source (ESS) och MAX IV i Lund bygger till stor del på närheten till Kastrup och Köpenhamn samt tillgång till universitet och högskolor på båda sidorna av Öresund. /.../

Det är främst unga, kvinnor, pendlare, studerande och personer med lägre inkomster som reser med tåg och i större omfattning drabbas av den försämrade kollektiva tillgängligheten över Öresundsbron. Service- och handelssektorn i Köpenhamn är betydligt större än i t.ex. Malmöregionen, och den ökade

GREATER CoPENHAGEN

pendlingstiden begränsar därför möjligheten för många unga svenskar att komma ut på arbetsmarknaden. Pendlingstiderna påverkar även anställda inom serviceyrken med krav på fasta tider och låg flexibilitet i sitt arbete.

Därutöver vill Greater Copenhagen göra regeringen uppmärksam på det faktum att EU-domstolen den 13 december 2018 (i de förenade målen C-412/17 och C-474/17) avgjort att åtgärder med samma verkan som in- och utresekontroller, (där en medlemsstat under hot om vite ålägger företag, som anordnar resor på busslinjer som korsar gränser inom Schengenområdet, att kontrollera passagerarnas pass och uppehållstillstånd), är olagliga, med hänvisning till förordning (EU) nr 610/2013 av den 26 juni 2013. Greater Copenhagen gör ingen annan tolkning än att detta även gäller transporter med tåg.

*Carl Johan Sonesson,
Ordförande, Greater Copenhagen,
Regionstyrelsens ordförande,
Region Skåne*

*Tue David Bak,
Managing Director,
Greater Copenhagen Committee*